

ئەنئىمە مۆندى

هاشم سەراج

دەۋرانىكە «فەرىد زىدار» لە باغى ئىرەم و سەفەي وشەدا بادە بادە بادەي عەترو ئەقىن و جوانى و فۆبىي شىئەرى ھەل دەدا و ھەمىشە سەرقالى نووسىنى چركە ئاگرىنەكانى دل و پىشېنىيەكانى زەين و ھەسرەتەكانى گىانە، دلى «فەرىد» وەك ھەتاو پەرسىتىك شالىسىكە پراوپر لە سۆز و خەفەت و مەينەت و عىشق و ھۆگرى، زەينىش ھەل دەداي پاژە شىئاو و پەراگەندەكانى گور و برستى راقە و شروڤەكانى چەمكى شىئىتى، ئەو دەزانىت شىئەر گورزە تىشك و بلىئىسەيەكى عەقل و زەين پرووكىنە و بارشىكى ناۋادەي وشەگەل بە ئاتوونەكانى ھەست و سۆزۇ ئەقىن بارگاۋىكراو، لە تەشقى ئاسمانىكى

دوور دوور دوورى ھىجگار دوور و نادىارى [خود] و سىستىمى ئايرۆنىيەتى ئاخافتنەۋە دى و ئەمارەتى دايساۋى گىان «نىگا» باران دەكات. . [ئەنئىمە مۆندى] بەرھەمىكى نۆبى شىئەرى شاعىرە و لە دوو تۆبى كىتەبىكى لاكىشەيى قەشەنگدا چاپ كراۋە، ئەنئىمە و ئەنئىمەسى پىتھەنەرى توخمەكانى نىرىنە و مەينەي ناخود ئاگابى رۆحى جىھان وەك خودىكى سەرمەستى لىۋانلىپو لە بۋارە جىاجىاكانى مەعرىفە، خولقىنەرى ئالۆزىن توخمى تىكسىتى گەردوونە، دەسپىكى دەقى «ئەنئىمە» «بە زمانىكى شىت لەزەمەنىكى بىزمان» دەدوۋى و فەزاي ئالۆسكاۋى نووسىن بە دەستەۋازەيەكى [فرۆيد] ئاۋەلا دەكات: [جىھان شىتخانەيەكى گەۋرەيە، ھەرچى تىايە ھەمۋى شىتە] يا وەك ئەۋەدى «جۆرج باتاى» جەختى لەسەر دەكاتەۋە ئىمە بۆ ئەۋە دەنووسىن تا شىت نەبىن، واتە نووسىن تۆماركردنى چركە ئىستە تىكىيەكانى تۆبى لە شىتەيە، ۋەلى بەھرە چۆن دەتوانى لە چركە دايساۋەكانى ئىستە تىكىدا حالەتەكانى عىشق و شىتەي و پاشخانى مەعرىفى ئاۋىزنى ماسكى ھەلچوونەكانى

زمان بکات..

ده توانم بلتیم دهقی «ئه نیما» به هه مان دید و گوشه نیگای شیتیییه وه له کردهی نووسین و پیکهاتهی فهزا بی هووده ییه کانی گهردوون دهروانیت، یاریگه یه کی بی خاوهن پراوپر له مهرگه سات و هه ندی په ناو په سیوی تژی له چیژ و له زه تی شاروه تیایدا پرووخسار ماهیتک گوزارشت له خوشیییه کی ئاویتته به ئه شکه نجه دهکات «ئه نیما» شیعر به گورگیکی هاروهاج و به له سهی ئاشووبیگی دهچوینیت.. کاتی ئه و بوونه وهره گومراو سه رلیشیاوه ههز و ئاره زوو کوشنده کانی داده مرکینیت سه ره له بهری خه لقه نده کانی سه ر رووی زه مین نغروی ئارامی و هوگری و شیرین خه و ده بن.. [شیعر وه کو گورگیکی کویر وایه.. که ده نوی هه موو دونیا بیده نگ ده بی] به لام له تیکستی «ئه نیما» دا پیکهاته و دارشتن و ناو کوئی زمانی نووسین به کومه لیک حاله تی هه لچوون و توندوتیژی دهروونی بارگای ده کرایت و به تایبسه تی دهنگی شالاوبه ری راسته و خوئی [که سی یه که م] تادی هه ژموونی زبری فوئیمی به سه رتاسه ری پانتایی رسته و دهسته واژه و برکه کانا ده سه پینیت و هه میسه و هه رده م به شپوه یه کی به رده وام له میان چه ندین وینه ی پچر پچری زهینی و رسته گه لیک شیعر ییه وه ویل و سه رگه ردان و هه لوه دای وه لامی کی نه زانراوی ئه نیماییه و پرسیاریک به رده وام رووی گه شتی له ده قه ره کانی خهون و خولیا و خولقاندن و پله کانی

هه لکشانی زهین و ئاسته تایبه تیبه کانی خوینه ری خه یالییه! - که چی تیکستی «ئه نیما موندی» له هه ندی برکه و دهسته واژه دا رهوش و خه سله تی هه لچوون و توندوتیژییه زمانی و ره زمیییه کان له ده ست ددها و به دارژانیک ئارامی ئیسته تیکی و دلنیا ییه کی ئاویتته به توخمه شاروه کانی نیگه رانی وه همه جوان و کوشنده کانی جیهانی ئالوسکای شیعر ده خاته روو، بو نمونه: [ئه وان جامیکی پر له مهی بوون پرژان، هه ر پارچه یه ک له زه من به شپوه یه ک له شپوه کان گه مهی خوئی دهکا] به لام دووباره کهش و هه وای هیمنی و کشوماتی ده شپوینیت و ئیقاعیکی توندو تیژی ئاگرین مانه ندی و پینه کانی - ئارتو - مۆرکی هیرشبه ری خوئی به سه رتاسه ری فهزای دهقا ده سه پینیت و درپژه به پرۆسهی نووسین ده دات.. بو نمونه [شیت ئه و که سه یه که شته کان وهک خوئی نابینی] شاعیریش وایه، من زمانی روانینه کانم کوشت، زه منه ش له ناو چاوی پیکیکدا مه ستانه ده مکوژی، تا ده توانم جوانیییه نه یینییه کان ده شکینم، جوانتر له جوانیدا پر ده بم له و ژبان هه لده که م و کهس نییه له جیاتی من بیربکاته وه، گه رانیک بی هه وده به ناو ماله کانی شیتیدا ده که م، هه ر جنۆکه یه ک له جهسته ی ته مه ن له پارچه کانی تری ژبان سه مای ئاژاوه کانی خوئی دهکا، نه سه ره تا هه یه و نه کوئی.. به مجۆره تیکستی «ئه نیما موندی» له

رنگه ی ئاوازیکی توندوتیژی و پینه نامیزی دهروونییه وه گوزارشت له رووداوه ناواده و جه رگبه رکانی زینده گی دهکات و به هوئی سیستمی ئایرونییه تی زمانه وه به دوا ی مانا و چه مکه بی هه وده ییه کانی بوون و سه یرووره ی زه من و جوانیدا ده گه ریت و پرۆسه ی نووسینیش تادی ئاویزانی ئه ویدیوی شه به نگه کانی سروشت و شیتیتی لوگوس و فزییای نیگه رانییه کانی خولقاندن ده بیت و شیعر چون پانتاییه کی لیوانلیو له سه رهت و بیدهنگی و ته نیایی شیت و سه راسیمه و عه ودالی دۆزینه وهی یادهسته به رکردنی رستیک وه لامی ئه نتولۆژییه له مه ر سروشت و بوون و جوانی و مه رگ و زه من و چاره نووسی ئالوسکا و نادیا ری مرۆف به تایبه تی له ده و رانیکدا که زینده گی بوته خاپوورگه یه ک بو که له که کردنی که رسته بی به ها کانی مه رگ، به م جوژه «ئه نیما موندی» هه ول ددها له رنگه ی ئیقاعیکی زهرو تووره ی ئاویتته به جیهان بینییه کی کراوه زه بروه نگ و توندوتیژییه کانی جیهانیک بخاته روو که تیایدا مرۆف به فزییاگه لیک گه مارۆدراوه.